

31975L0321

L 147/24

EUROOPA ÜHENDUSTE TEATAJA

9.6.1975

NÕUKOGU DIREKTIIV,**20. mai 1975,****põllu- või metsamajanduslike ratastraktorite roolisüsteemi käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta**

(75/321/EMÜ)

EUROOPA ÜHENDUSTE NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Majandusühenduse asutamislepingut, eriti selle artiklit 100,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust, ⁽¹⁾võttes arvesse majandus- ja sotsiaalkomitee arvamust ⁽²⁾

ning arvestades, et:

tehnilised nõuded, millele traktorid peavad siseriiklike õigusaktide kohaselt vastama, kehtivad muu hulgas ka roolisüsteemi kohta;

nimetatud nõuded on liikmesriigiti erinevad ning seetõttu on vaja, et kõik liikmesriigid võtaksid lisaks olemasolevatele eeskirjadele või nende asemel vastu ühesugused nõuded, et eelkõige oleks võimalik rakendada iga traktoritüübi korral EMÜ tüübikinnitusmenetlust, mida käsitletakse nõukogu 4. märtsi 1974. aasta direktiivis 74/150/EMÜ (põllu- või metsamajanduslike ratastraktorite tüübikinnitust käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta) ⁽³⁾,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

1. Põllumajandus- või metsatraktor – on rataste või roomikutega varustatud mis tahes mootorsõiduk, millel on vähemalt kaks telge ja mille tähtsaim omadus on veojõud ning mis on mõeldud teatavate põllu- või metsamajanduses kasutatavate tööriistade, masinate või haagiste tõmbamiseks, lükkamiseks, vedamiseks või käitamiseks. See võib olla ette nähtud nii koormate kui ka kaassõitjate vedamiseks.

2. Käesolevat direktiivi kohaldatakse üksnes nende eelmises lõikes määratletud traktorite suhtes, mis on varustatud õhkrehvidega, millel on kaks telge ja mille maksimaalne valmistajakiirus on 6–25 km/h.

Artikkel 2

Ükski liikmesriik ei tohi keelduda EMÜ või siseriikliku tüübikinnituse andmisest traktorile roolisüsteemiga seotud põhjustel, kui see vastab lisas sätestatud nõuetele.

Artikkel 3

Ükski liikmesriik ei tohi keelata traktorite registreerimist, müümist, kasutuselevõtmist või kasutamist roolisüsteemiga seotud põhjustel, kui see vastab käesoleva direktiivi lisas sätestatud nõuetele.

Artikkel 4

Muudatused, mis on vajalikud lisas esitatud nõuete kohandamiseks tehnika arenguga, võetakse vastu direktiivi 74/150/EMÜ artiklis 13 sätestatud korras.

Artikkel 5

1. Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi täitmiseks vajalikud õigusnormid 18 kuu jooksul alates direktiivi teatavaks tegemisest ning teatavad sellest viivitamata komisjonile.

2. Liikmesriigid tagavad, et käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastuvõetud siseriiklike põhiliste õigusnormide tekst edastatakse komisjonile.

Artikkel 6

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel, 20. mai 1975

Nõukogu nimel

eesistuja

R. RYAN

⁽¹⁾ EÜT C 160, 18.12.1969, lk 29.⁽²⁾ EÜT C 48, 16.4.1969, lk 21.⁽³⁾ EÜT L 84, 28.3.1974, lk 10.

LISA

1. MÕISTED

1.1. **Roolisüsteem**

Roolisüsteem – kõik seadmed, mille ülesanne on traktori liikumissuuna muutmine.

Roolisüsteemi hulka võivad kuuluda:

- rool,
- roolimehhanism,
- juhtrattad,
- vajaduse korral spetsiaalseadmestik lisavõimsuse või sõltumatu võimsuse saavutamiseks.

1.1.1. *Rool*

Rool – roolisüsteemi osa, mida juht traktori liikumissuuna muutmiseks keerab.

1.1.2. *Roolimehhanism*

Roolimehhanism – kõik detailid rooli ja juhtrattaste vahel, välja arvatud punktis 1.1.4 nimetatud spetsiaalseadmestik. Roolimehhanism võib olla nii mehhaaniline, hüdrauliline, pneumaatiline, elektriline kui ka nende mis tahes kombinatsioon.

1.1.3. *Juhtrattad*

Juhtrattad on:

- rattad, mille suunangut traktori suhtes on võimalik otseselt või kaudselt muuta, et muutuks traktori liikumissuund,
- raamjuhtimisega traktorite kõik rattad,
- sama telje rattad, mille kiirust võib traktori sõidusuuna muutmiseks muuta.

Vabalt pöörduvad järelveerevad rattad ei ole juhtrattad.

1.1.4. *Spetsiaalseadmestik*

Spetsiaalseadmestik – roolisüsteemi osa, mille abil saavutatakse lisavõimsus või sõltumatu võimsus. Lisavõimsust või sõltumatut võimsust võib saavutada mis tahes mehhaanilise, hüdraulilise, pneumaatilise või elektrilise süsteemi abil või nende süsteemide mis tahes kombinatsiooniga (nt õlipumba, õhupumba, aku vms abil).

1.2. **Roolisüsteemi erinevad tüübid**

1.2.1. Sõltuvalt jõuallikast, mille kasutamine on vajalik juhtrattaste keeramiseks, jagatakse roolisüsteem järgmisteks tüüpideks:

1.2.1.1. *võimendita roolisüsteem*, mille roolimisvõimsus tuleneb üksnes juhi lihasjõust;

- 1.2.1.2. *abiseadmestikuga roolisüsteem*, mille roolimisvõimsus tuleneb nii juhi lihasjõust kui ka punktis 1.1.4 nimetatud spetsiaalseadmestikust.

Roolisüsteemi, mille korral roolimisvõimsus tuleneb reeglina ainult punktis 1.1.4 nimetatud spetsiaalseadmestikust, kuid mis spetsiaalseadmestiku rikke korral võimaldab juhil roolimiseks lihasjõudu kasutada, käsitletakse abiseadmestikuga roolisüsteemina;

- 1.2.1.3. *võimendiga roolisüsteem*, mille roolimisvõimsus tuleneb ainult punktis 1.1.4 nimetatud spetsiaalseadmestikust.

1.3. **Roolimisjõud**

Roolimisjõud – jõud, mida juht peab traktori juhtimiseks rooli suhtes rakendama.

2. NÕUDED KONSTRUKTSIOONILE, KOOSTAMISELE JA KONTROLLIMISELE

2.1. **Üldnõuded**

- 2.1.1. Roolisüsteem peab tagama traktori kerge ja ohutu käsitlemise ning peab vastama punktis 2.2 sätestatud spetsiifilistele nõuetele.

2.2. **Spetsiifilised nõuded**

2.2.1. *Rool*

- 2.2.1.1. Rooli peab olema lihtne kasutada ning kinni hoida. See peab olema konstrueeritud viisil, mis võimaldaks järkjärgulist keeramist. Rooli liikumissuund peab vastama traktori liikumissuuna soovitud muutumissuunale.

- 2.2.1.2. Roolimisjõud, mis on vajalik otseliikumisasendist 12 m pöörderaadiusega pöörde tegemiseks, ei tohi ületada 25 daN. Abiseadmestikuga roolisüsteemi korral ei tohi lisaenergiaallika rikke korral vaja minev roolimisjõud ületada 60 daN.

- 2.2.1.3. Et kontrollida vastavust punktis 2.2.1.2 toodud nõuetele, peab traktor sooritama liikumiskiirusega 10 km/h otseliikumisasendist spiraalse liikumise hea rehvinakkumisega kuival, tasasel pinnal. Roolile rakendatav roolimisjõud tuleb üles märkida ajani, mil rool jõuab asendisse, mis vastab traktori sisenemisele 12 m pöörderaadiusega ringi. Manöövri kestus (aeg rooli keeramise alustamise hetkest kuni mootimiste teostamise asendisse jõudmiseni) ei tohi ületada 5 sekundit normaalsetes tingimustes ja 8 sekundit spetsiaalseadmestiku rikke korral. Üks manööver tuleb sooritada vasakule ja teine paremale poole.

Katse ajal peab traktor olema koormatud täismassini, rehvide rõhk ning kaalu jaotumine telgede vahel peab vastama tootja ettekirjutustele.

2.2.2. *Roolimehhanism*

- 2.2.2.1. Roolisüsteem võib olla ilma elektrilise või täielikult pneumaatilise roolimehhanismita.

- 2.2.2.2. Roolimehhanism peab olema konstrueeritud nii, et see vastaks kõikidele kasutusnõuetele. Sellele peab hoolduseks ja ülevaatuseks kergesti ligi pääseda.

- 2.2.2.3. Kui roolimehhanism ei ole täielikult hüdrauliline, peab olema võimalik traktorit juhtida ka roolimehhanismi hüdrauliliste või pneumaatiliste komponentide rikke korral.

- 2.2.2.4. Täishüdrauliline roolimehhanism ja punktis 1.1.4 nimetatud spetsiaalseadmestik peavad vastama järgmistele nõuetele:
- 2.2.2.4.1. ülerõhu eest peab tervet kontuuri või osa kontuurist kaitsma üks või mitu rõhupiiramisseadist;
- 2.2.2.4.2. rõhupiiramisseadised peavad olema seatud nii, et rõhk ei ületaks väärtust T, mis võrdub tootja poolt määratud maksimaalse töö rõhuga;
- 2.2.2.4.3. torustiku omadused ning mõõtmed peavad olema sellised, et torud peaksid vastu rõhu T (mida võimaldavad rõhupiiramisseadised) neljakordsele väärtusele, torud peavad olema oma asukohas kaitstud, torud peavad olema paigaldatud viisil, mis vähendaks löögi või kokkupuutumise tõttu tekkivate kahjustuste ohtu miinimumini ja võimaldaks hõõrdumistel tekkivate kahjustuste ohtu pidada kaduvväikseks.
- 2.2.3. *Juhrattad*
- 2.2.3.1. Kõik rattad võivad olla juhrattad.
- 2.2.4. *Spetsiaalseadmestik*
- 2.2.4.1. Punktis 1.1.4 määratletud spetsiaalseadmestik, mida kasutatakse punktides 1.2.1.2 ja 1.2.1.3 määratletud roolisüsteemitüüpides, on lubatud järgmistel tingimustel.
- 2.2.4.1.1. Kui traktor on varustatud punktis 1.2.1.2 määratletud abiseadmestikuga, peab olema võimalik traktorit juhtida ka spetsiaalseadmestiku rikke korral, nagu on nimetatud punktis 2.2.1.2. Kui abiseadmestikuga roolisüsteemil ei ole eraldi energiaallikat, tuleb sellele paigaldada energiereservuaar. Energiereservuaari võib asendada iseseisva seadmega, mis teiste ühise energiaallikaga ühendatud süsteemidega võrreldes eelisjärjekorras toodab energiat roolisüsteemile. Rooli- ja pidurisüsteemil ei tohi olla ühine energiaallikas. Kui energiaallikaks on suruõhk, peab õhureservuaar olema tagasilöögiklapiga kaitstud.
- Kui roolimisvõimsus tuleneb tavaliselt ainult punktis 1.1.4 nimetatud spetsiaalseadmestikust, peab abiseadmestikuga roolisüsteemile olema paigaldatud seadis, mis spetsiaalseadmestiku rikke korral edastaks visuaalse või helilise hoiatussignaali, kui roolimisjõud ületab 25 daN.
- 2.2.4.1.2. Kui traktorile on paigaldatud punktis 1.2.1.3 määratletud võimendiga roolisüsteem, mis töötab täielikult hüdraulilise roolimehhanismina, peab olema võimalik spetsiaalseadmestiku rikke korral sooritada punktis 2.2.1.3 kirjeldatud manöövreid spetsiaalse abiseadme abil. Spetsiaalseks abiseadmeks võib olla suruõhu- või gaasireservuaar. Õlipumpa või kompressorit võib kasutada spetsiaalse abiseadmena, kui seda seadet kasutatakse traktori rataste pöörlemisest ning seda ei ole võimalik ratastest lahti ühendada. Spetsiaalseadmestiku rikke korral peab rikkest teatama visuaalne või heliline hoiatussignaal.
- 2.2.4.1.2.1. Kui abiseade on pneumaatiline, peab sellele olema paigaldatud suruõhureservuaar ning see peab olema kaitstud tagasilöögiklapiga. Suruõhureservuaari maht tuleb määrata arvestusega, et oleks võimalik teha vähemalt seitse täispööret (piirasendist piirasendini), enne kui reservuaari rõhk langeb töö rõhu poole väärtuseni. Katse teostamisel ei tohi juhrattad maapinda puutuda.